

LEVENT KIRCA

twitter/kirca_levent
leventkirca@aydinlikgazete.com

'Haziran'a büyük ilgi

Bir film hakkında yazmak istiyorum. Ama, önce ülkenin içinde bulunduğu duruma bakmamız lazım. Tayyip'le Fethullah el ele, ülkeyi çökertme gayreti içindeler. Öncelikle "din" siyasete alet edilmiştir. Her zaman her yerde itibar gören bir taktiktir bu. İnançlı insanların inançlarını kullanarak istismar etmek. Cumhuriyet'i devreden çıkarmak için, önce TSK'yı telef etmek gerekmektedir. Gereken yapılır. Askerler, aydınlar, gazeteciler komik, inanılmaz gerçeklerle zindanlara atılır. Gazeteler baskıyla yavaşlaştırılır. İnsanlar korkutulur. Gençler, dövülüp öldürülür. Kutusal bayrak yerle bir olur. TC türlü gerçeklerle kaldırılır. Terörle işbirliği yapılır. Ülke hızla bölünme arifesindedir. Yöneticiler, Amerika buyrukçularına haline gelmişlerdir. Artık Atatürk'ün kurduğu partiler bile Ata'yı saymamakta ve ona karşıdır. Durumu, kendilerine dert edinmiş Devrimci Cumhuriyetçiler, sorumluluklarına müdrik zindan zindan eylem yapar, başkaldırırlar. Bütün dünya da gerçekleri görmekte ve yazmaktadır. Hukuk yok edilmiştir. Ülke fakr-ü zaruret içindedir. Bizler mücadele verip, gazlanıp, gözlenip mahkemelerde sürtünürken, oyunlarımız yasaklanmakta, televizyonu bir tarafa bırakın, turnelerde otellere alınmamakta, valilik emriyle oynayacak salon bulamamakta, Gezi Parkı'nı desteklediğimiz gerekçesiyle de, devlet yardımı alamamakta; kısacası sürdürülmemekteyiz.

BİRİLERİ SEYİRCİ

Olup bitenle hiç ilişkisi olmayan, hatta menfaatleri doğrultusunda her şeyi görmezden gelen büyük bir kitle var. Sanatçıların çoğu da bu grubun içinde. Elimizi vicdanımıza koyup düşünelim. Ülke bizim gayretimize muhtaçken, bunu esirgeyenlere ne isim koymalı? Hele ki, ülkeyi bu duruma getirenlerden destek görmek, katkı almak, bu kötü kişilerle işbirliği yapmak değil midir? Böyle bir dönemde, Haluk Bilginer gibi Atatürk'e vermek vermiştir

mek ne anlama gelmektedir?

Bir röportajını okuduğum Nuri Bey, ülke ile ilgili sorulara geldiğinde, "Konuşmak istemiyorum, geçiniz" diyor. Bu ne anlama geliyor, kendisine soruyorum. Dönebilenlere çok şaşıyorum. Çoluk çocuğunu ve kendi şahsını hiçe sayanlara. En son Haluk şaşırttı beni. Bir tiyatrocunun sapması kanıma dokunuyor. Haluk'un Atatürk'ü karalamasının sebebi, Tayyip'e hoş görünmek. Zira, kendisi çok yakında Tayyip'in damadının yönettiği bir dizide başlıyor ATV'de. Hayırlı olsun. "Helal dizide" oynuyor.

KIŞ UYKUSU

Filmi izlemeye gittim. Başlangıçta umutluydum. Bir önceki seansın seyircileri sinemadan çıkarken, Umur Bugay'la karşılaştım. "Biraz dişini sıkarsan, film fena değil" dedi bana. Film başladı. "Kültür Bakanlığı'nın katkılarıyla" diye yazdı baştan. Bana ilk gol böyle girdi. Hangi Kültür Bakanlığı? "Sanatı istemeyen"... Öyle değil mi?...

Film, üç buçuk saat sürüyor. Neden üç buçuk saat olduğunun yanıtını asla bulamayacaksınız. Umur'un da dediği gibi; "dişimi sıktım". Yetmedi. Sıkabileceğim her şeyi sıktım. Filmin ortaklarında bir yerde, sanki bir haftadır bu filmdeymişim gibi geldi bana. "Bilge", filmi Ürgüp'te çekmiş. Bence, Ürgüp'e gittiğinde ilk işi şalterleri indirmek

oluyor. Pencereyi kapatıp kalın perdeleri çektiyor. Film zifiri karanlıktan, iki diziyem önde bir yerde, karanlıkta kasvetli başlıyor. Biraz sıkıntı, biraz bunalm. Kahretmişlik ve ritim yerde sürünmece. Çehov'dan esinlenmemiş. Acaba niye? Türkiye'de esinlenecek onca olay başımıza başımıza düşerken. Çehov'u bile kaskandıracak bu gerçekler göz ardı ediliyor.

Ürgüp'e yerleşmiş, orada entelektüel sıkıntılar yaşayan bir ailenin bu karanlık halini, bizi ilgilendirmeyen problemlerini izlemek, kasvete boğuyor insanı. Film boyunca karanlık mağaralarda yüzleri dahi görünmeden konuştu durdu oyuncular.

Hiç şüphesiz Çehov, dünya edebiyatının en önemli yazarlarından biridir. Çehov, bana söyleyeceğini söylemiştir.

O yüz yılın Rusya'sında yaşayanlardan yola çıkıp, bize "durgun su" izlettirmiş, bizim sesimize ihtiyacı olan genç şehitlerimizle karşı, özgürlüğümüze karşı ihanettir. Bugün var olan barutumuz, kendi ülke sorunlarımız için patlamalı. Susmuş, susturulmuş, öldürülmüş insanların sesi olmalıyız. Üstelik karanlığa saklanarak konuşmak yerine, aydınlığa çıkıp ışık saçmalıyız. Gün bugündür.

GELELİM OYUNCULUKLARINA

Filmin baş karakteri ki, isminin "Aydın" olmasını çok yadırga-

dım. Yani, fakirin ismi de "Fakir" mi olmalıydı? Aydın Bey'i oynayan Haluk Bilginer, filme bir türlü uyum sağlayamadı. Bir türlü unutamadı oyuncu olduğunu. Ve Haluk Bilginerliğinden sıyrılmış film karakterinin içine giremedi. Adeta o da, bizimle birlikte izledi kendisini ve duydu sesini. Film rahatsız etmişti onu ve bu rahatsızlığı bizi de rahatsız etti. Sıkıntılara gark etti. Son zamanlarda yaptığı başsansız karakterlerin bir uzantsıydı Aydın Bey. Aydın Bey, Haluk Bilginer olmaktan kurtulamadı. Filmin en başarılı kişisi, Aydın Bilginer'in yardımcıını oynayan arkadaşımızdı. Adı, Ayberk. Kendisini kutluyorum. İyi bir sinema adamı olmuş. Bir de, "Nejat İşler" çok iyi idi.

Demet için bir şey söyleyemeyeceğim. Çünkü yüzünü görmedim bile. Zira karanlıktaydı. Sonra da, birden bire kayboldu gitti filmde. Nereye gittiğini anlayamadık.

Senaryo yanlışlarla doluydu. Bir yönetmenin söyleyecek bir şey varsa ve o enginlikteyse, söyleyeceğini dinletir. Zaten bilenlere, hatta iyi bilenlere bir şey söylemek herkesin harcı değildir. "Cannes" bu filmin "neresine" ödül vermiş, ben filmin "orasını" görmedim. Film bana bir şey söylemedi. Öte yandan, ödül almış bu filmi "Ben de beğenmiyordum" diyen bir seyirciden başka, kimse kalmıyor ortaklıkta.

HAZİRAN

Biz de yeni oyunumuz "Haziran"la, Ankara'da 1700 kişiyi büyütüledik. Devlet desteği alınmayan oyunumuz bütünüyle ezilmiş, dövülmüş, şehit edilmiş insanları anlatıyordu. Bu gerçekleri korkmadan birisi anlatmalıydı. Ve biz, halkın sesi olmalıydık. Olduk da. Olmaya da devam edeceğiz.

Oyunumuzu, Ankara'da şehit edilen, polis tarafından öldürülen "Ethem Sarısu"nun annesi, abisi ve akrabaları da seyretti. Acılı anneye, bildiği Ethem'i bir de biz anlattık. O da, ağladı durdu. Birileri vakti boşa harcarken, biz sileceğiz halkın göz yaşlarını. Bugün yapılması gereken budur.

BALYOZ DAVASI

Kara zindanlar boşaldı. Komutanlar içeri, "Atatürk" dedi, girdi. "Atatürk" dedi, çıktı. "Aramızda hoş geldiniz!" diyorum, hepsine. "Geçmiş olsun" diyemiyorum. Biliyorum ki zor geçer. Hatta hiç geçmez. Aynı mücadelem için değilim. İçerde oldukları sürece yalnız bırakmadım onları. Bu da benim vicdan muhasebem. Resmî kıyafetleriyle çıktılar. Atatürk'ü selamladılar ve hesap soracaklarına dair ant içtiler.

Birileri Ekmeleddin Bey'i aday gösteren bir partiye kaydolup, milletvekiliğine tavken, ben komutanları gördüğümde verdiğim mücadelenin boşa gitmediğini gördüm.